

Univerzita Palackého
v Olomouci

Univerzita Palackého
v Olomouci

Náhrada majetkové a nemajetkové újmy

<http://greplak.cz/pro-studenty/>

Pracovní a služební poměry, PF UP

JAN GREPL

Náhrada újmy

– Majetková újma

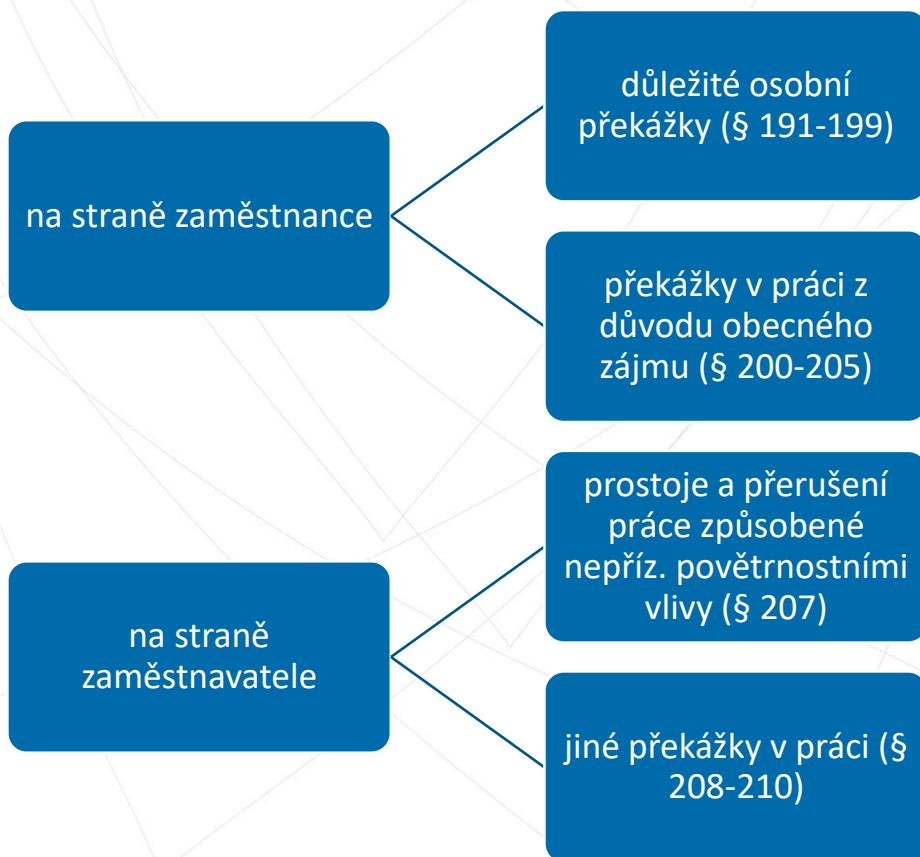
- Škoda, penězi vyčíslitelná újma na majetku
- V rámci majetkové újmy lze nehradit i ušlý zisk (to, o co se hodnota majetku nezvětšila v důsledku škodního jednání)

– Nemajetková újmy

- Jiná než majetková → na zdraví, životě, pověsti, cti...
- Přiměřené zadostiučinění → finanční kompenzace podle zásad slušnosti

Překážky v práci

Překážky v práci

- Jiné osobní důležité překážky v práci § 199 ZP, NV 590/2006 Sb.
 - Vyšetření, ošetření
 - Pracovnílékařská prohlídka
 - Přerušení dopravního provozu, zpoždění dopravního prostředku
 - Znemožnění cesty do zaměstnání
 - Svatba (2 dny, jeden hrazený)
 - Narození dítěte (náhrada mzdy – převoz partnerky / účast u porodu)
 - Úmrtí (2+1 manžel, druh, dítě, 1 při výpravě pohřbu rodiče, sourozence)
 - Pohřeb spoluzaměstnance
 - Přestěhování (až 2 dny)
 - Vyhledání nového zaměstnání (půl den v týdnu)

Univerzita Palackého
v Olomouci

Překážky v práci

- Na straně zaměstnavatele
 - Prostož § 207/a ZP → 80 % x převedení na jinou práci
 - Povětrnostní vlivy § 207/b ZP → 60 %, převedení na jinou práci
 - Jiné překážky na straně zaměstnavatele (100 %)

Příklady

Na exekutorském úřadu v Přerově došlo k převratu a terénní vykonavatelé spravedlnosti nebyli od pondělí do středy vpuštěni do budovy úřadu, nikdo jim nepřiděloval práci. Po uplynutí bouřlivého období jim přišla SMS, ať se dostaví příští pondělí „na značky“ a tento týden „mají dovolenou“.

- **Jak danou situaci hodnotíte?**

Příklady

František, řidič městské autobusové dopravy v Přerově, přišel v pondělí do práce, a zjistil, že z důvodu odnětí licence nemůže provozovat autobusovou dopravu. Františkovi bylo řečeno, že musí jít prodávat jízdenky na konkurenčního dopravce.

- **Jak danou situaci hodnotíte?**

Náhrada újmy

- **Jednání škůdce**
 - Komisivní (konání), omisivní (opomenutí povinnosti konat)
- **Zavinění**
 - Vnitřní vztah mysli škůdce ke škodní události
 - Úmysl (přímý, nepřímý), nedbalost (vědomá, nevědomá)
 - Hrubá nedbalost
- **Protiprávnost**
 - Indikována porušením smlouvy, porušením zákona
 - Okolnosti vylučující protiprávnost: nutná obrana, krajní nouze...
- **Vznik újmy**
 - Majetkové či nemajetkové
- **Příčinná souvislost**
 - Jednání škůdce zapříčinilo vznik újmy → kauzální nexus

Příklady

Manažer prodejny Bertík v Přerově se rozhodl, že kvůli četným krádežím v obchodě začnou být kontrolováni zaměstnanci, zda z pracoviště nevynáší kradené zboží. Za tímto účelem musela být každá věc, kterou si zaměstnanec donesl na pracoviště, označena etiketou s razítkem prodejny a zaměstnanci při odchodu z práce byli podrobeni prohlídce od hlídače Arnošta, která probíhala vedle nákupních košíků v dané prodejně.

- **Jak danou situaci hodnotíte?**

Příklady

Zaměstnanec Eda si při ranní cigaretce povšimnul, že dělník Melichárek od nich z „firmy“ řeže flexou armovací sítě, a jiskry z flexy odlétají na nedaleké talkové lahve. Po vykouření cigarety jen zakroutil hlavou a odešel zpět na pracoviště. Když se ozvala velká rána od exploze plynových lahví, odešel si do bufetu pro vychlazenou dvanáctku, protože přeci nebude hasit požár po takovém blbečkovi.

- **a) Posud'te situaci a případné škodní nároky.**

Univerzita Palackého
v Olomouci

Příklady

Zaměstnanec Eda si při ranní cigaretce povšimnul, že dělník Melichárek od nich z „firmy“ řeže flexou armovací sítě, a jiskry z flexy odlétají na nedaleké talkové lahve. Po vykouření cigarety jen zakroutil hlavou a odešel zpět na pracoviště. Když se ozvala velká rána od exploze plynových lahví, odešel si do bufetu pro vychlazenou dvanáctku, protože přeci nebude hasit požár po takovém blbečkovi.

Zaměstnavatel se na Edu obrátil s nárokem na náhradu újmy ve výši 60.000,- Kč za vyhořelou střechu nad pracovištěm Melichárka, Eda se však bránil, že tato částka by vystačila na 4 jeho výplaty, a že je moc velká.

- **b) Posud'te nárok zaměstnavatele.**

Příklady

Zaměstnankyně Baruška si při podpisu pracovní smlouvy na pozici prodavač specialista v Přerovském supermarketu Bertík nevšimla, že součástí smlouvy je ujednání, že je Baruška povinna nahradit hotovost, která se jí během dne ztratí z pokladny. I tak si z pečlivosti celý den kasu hlídala, a když šla na polední cigaretku, zanesla kasu z pokladny do trezoru. Když se vrátila, zjistila, že manažerka prodejny její kasu přidělila nové brigádnici Ivance. Na konci pracovní doby přišla manažerka za Baruškou, které řekla, že se z pokladny ztratilo 2.500,- Kč, které chce nyní po ní.

- **a) Jak se nazývá ujednání, které bylo zřejmě součástí pracovní smlouvy?**
- **b) Je nárok zaměstnavatele oprávněný?**
- **c) Vyžaduje se pro takovou odpovědnost zaměstnance jeho zavinění?**

Příklady

Ozzák byl zaměstnaný jako noční hlídač přerovské cihelny. Svému zaměstnavateli mj. odpovídal za svěřené hodnoty v podobě uskladněných cihel. Jednoho večera si všimnul, že Armani Lakatoš udělal v severní části plotu a každý večer tudy zřejmě odnášel blíže neurčité množství cihel. Zaměstnavatel na žádosti o opravu plotu nedbal zřetel a cihly se i po měsíci ztrácely dál. Než Ozzák celý areál cihelny obešel, stihnul se hbitý zloděj do cihelny pro lup vrátit několikrát.

- **Co byste Ozzákovi poradili?**

Příklady

Kulík, Dulík a Bubík pracovali společně jako prodavači potravin Kačerov, při nástupu do práce všichni podepsali se zaměstnavatelem dohodu ohledně odpovědnosti za schodech na svěřených hodnotách – hotovosti v kase. Jednoho dne na hotovosti chybělo celkem 35.000,- Kč. Všichni dostávali stejnou mzdu ve výši 10.000,- Kč, jen Kulík dostával příplatek ve výši 10.000,- Kč coby vedoucí kolektivu.

- **A) Dle jakého poměru budou zaměstnanci odpovídat?**
- **B) Platí zde nějaké omezení co se týče násobků průměrného výdělku?**
- **C) Co byste poradili zbylým zaměstnancům, pokud by s Kulíkem byl rozvázán pracovní poměr a na jeho místo nastoupil Rampa McKvák?**

Příklady

V Přerově nastaly povodně. Aby ctihodný zaměstnanec Bedřich zachránil svému zaměstnanci výrobní linku, sypal celou noc do svých pytlů svůj písek, z čehož vytvořil improvizovanou přehradu před výrobní halou. Povodeň majetek Bedřicha v hodnotě 45.000,- Kč zničila, ale hala zaměstnavatele zůstala téměř nedotčena.

- **Posud'te nároky zaměstnance.**

Příklady

Zaměstnanec Kubíkula přišel jednoho dne do práce zvláště unavený. Během své směny na pracovišti usnul a ve spánku spadl do páku uvolňující úchop halového jeřábu. Kvůli uvedenému spadla z jeřábního háku železná trubka o průměru 5 metrů a délce 20 metrů přímo na výrobní linku, čímž byla zaměstnanci způsobena škoda ve výši 250.000,- Kč. Zaměstnavatel se velmi vztekal, a křičel na Kubíkulu, že z těch jeho 20 klacků měsíčně nebude mít ani na rohlíky s kečupem.

- **Posud'te nárok zaměstnavatele.**

Příklady

Zaměstnanec Čočkin pracoval jako obsluha betonového rychlod-myhadla na pozemku zaměstnavatele. Zrovna byl v kabině svého vozu rozezlen nad obsahem své výplatní pásky, když viděl kolem projíždět svého nadřízeného v novém kabrioletu zn. AUDI. Neváhal ani chvíli a na svého zaměstnavatele vyklopil většinu svého betonového nákladu tak, že kabinu sportovního vozu téměř vyplnil.

- **Posud'te nárok zaměstnavatele.**

Příklady

Pan Pilný, zedník přerovské stavební firmy, si ve společné šatně odložil zimní bundu Husky v ceně 7.500,- Kč, boty Adidas v ceně 2.500,- Kč, zlatý řetízek po babičce v hodnotě 35.000,- Kč a notebook značky HP v hodnotě 25.000,- Kč. Po návratu z pracovní směny zjistil, že mu veškeré věci byly odcizeny. Téhož dne si všimnul, jak se jeho kolega Karel v hospodě pyšní jeho notebookem, který mu prý nyní říká pane.

- **Posud'te případnou odpovědnost zaměstnavatele.**
- **V jaké lhůtě musí pan Pilný notifikovat vzniklou škodu svému zaměstnavateli a jaké jsou následky zmeškání této lhůty?**

Příklady

Po průchodu vrátnicí a „oražení štípačky“ uklouzl zaměstnanec Jouza na velké ledové ploše před vstupem do budovy zaměstnavatele. Způsobil si zlomeninu pravé nohy v oblasti holenní kosti, 3 týdny dočasné pracovní neschopnosti.

- **Posud'te případnou odpovědnost zaměstnavatele.**

Řešení

Nařízení vlády č. 276/2015 Sb.

- **§ 3 – hodnota bodu činí 250,- Kč**
- **80 x 250,- Kč = 20.000,- Kč**

Zlomenina dolního konce kosti holení		
15.17	- vnitřní kotník izolovaně - bez posunu	80

Náhrada za ztrátu na výděлку po dobu DPN

- § 271a ZP: rozdíl mezi průměrným výdělkem před pracovním úrazem a plnou výší náhrady mzdy a plnou výší nemocenského

Příklady

Strážník Městské policie Přerov byl při služebním zákroku smrtelně zraněn. Ke dni úmrtí žil ve společné domácnosti se svou manželkou a dvěma dětmi, dále měl dva sourozence a oba rodiče.

- **Jaké nároky při úmrtí strážníka náleží jeho rodinným příslušníkům?**

Příklady

Pan Malý pracoval jako důlní dělník OKD v Ostravě. Po řádné zdravotní prohlídce po 20 letech v zaměstnání bylo zjištěno, že trpí artrózou pravého loketního kloubu II. rtg stupně s omezením flexe, což lékař kvalifikoval jako ohrožení nemoci z povolání. Pan Malý vůči společnosti OKD uplatnil nárok na úhradu nemajetkové újmy jako kompenzace nemoci z povolání v částce 200.000,- Kč, neboť OKD porušovalo na pracovišti hygienické normy (nadměrné vibrace, dlouhodobá a nadměrná zátěž horních končetin), což vedlo ke vzniku onemocnění. OKD peníze vyplatit odmítá s odůvodněním, že pan Malý nedostatečně prokázal, jaká opatření měla společnost jako OKD přijmout, aby nastala její odpovědnost za dané onemocnění.

- **Kdo ve sporu z nemoci povolání nese břemeno o (ne)vhodných podmínkách na pracovišti?**
- **Má pan Malý nárok na náhradu nemajetkové i majetkové újmy po svém zaměstnavateli?**

Příklady

Pepa, nový soustružník Přerovských strojíren a.s. podepsal při nástupu do práce seznámení s podmínkami BOZP, ve kterých bylo, že vyjma šaten a kantýny musí po celou dobu pobytu na pracovišti nosit ochranné pomůcky, zejména homologovanou helmu. Pepovi se však všichni ostatní zaměstnanci smáli, že jako jediný nosí helmu a ještě k tomu červenou. Pepa se tak rozhodl, že stejně jako ostatní helmu nosit nebude. O týden později se z střešní konstrukce uvolnila lešeňová trubka a při pádu dolů Pepovi amputovala pravé ucho. Pepa se po svém zaměstnavateli domáhá nemajetkové újmy z titulu pracovního úrazu v rámci bolestného a ztížení společenského uplatnění – byl totiž hlavní hvězda měsíčníku „Brýle“, v každém čísle byl jeho obrýlovaný obličej na titulní stránce tohoto periodika.

- **Je Pepův nárok oprávněný?**

Příklady

Paní Evženie zařazená jako šička v krejčovské dílně onemocněla po 10 letech každodenní práce nemocí z povolání – chronický zánět karpálních tunelů. Když to zjistila její nadřízená, dala jí výpověď podle § 52 písm. E) ZP.

- **Jak má paní Evženie postupovat?**
- **Jaké nároky může paní Evženie uplatnit?**

Univerzita Palackého
v Olomouci

Děkuji za pozornost

jan.grepl01@upol.cz